

Posel Rzeczypospolitej Polskiej

Jarosław Zieliński

*„Prawda - ta ostateczna broń przeciw przemocy - zwycięża.
Tak jak kłamstwo katyńskie było fundamentem PRL,
tak prawda o Katyniu jest fundamentem wolnej Rzeczypospolitej.”*

(Z niewyголоzonego przemówienia Śp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Lecha Kaczyńskiego na uroczystości 10 kwietnia 2010 roku w Katyniu)

Środki społecznego przekazu

Jako organizator Wojewódzkiego Konkursu Historyczno-Literackiego „By czas nie zaćmił i niepamięć”. chcę wyrazić raz jeszcze wdzięczność wszystkim środkom przekazu, które przez ostatnich dwanaście lat patronowały temu Konkursowi, a jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o objęcie patronatem medialnym XIII jego edycji, której tytuł brzmi: **XIII Wojewódzki Konkurs Historyczno-Literacki „By czas nie zaćmił i niepamięć”. W poszukiwaniu prawdy o Katyniu, Smoleńsku i Obławie Augustowskiej oraz ofiarach i bohaterach tych tragicznych wydarzeń.** Patronat ten, połączony z opublikowaniem informacji o Konkursie, a później o jego wynikach, przyczyni się, tak jak w latach ubiegłych, w sposób znaczący do rozpropagowania wiadomości o Konkursie, jego celach oraz możliwości wzięcia w nim udziału przez uczniów klas V-VIII szkół podstawowych (a także, w formie określonej w Regulaminie Konkursu, uczniów klas I-IV) oraz uczniów szkół ponadpodstawowych w województwie podlaskim. Będę wdzięczny za udzielenie szybkiej odpowiedzi na moją prośbę.

Partnerem tegorocznej edycji Konkursu jest na mocy zawartego Porozumienia Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku.

Analiza treści prac wskazuje, że postawienie przed uczniami zadania w postaci poszukiwania prawdy o wydarzeniach historycznych będących przedmiotem Konkursu inspirowało ich do formułowania pytań, prowadzenia samodzielnych badań, dociekań i analiz, podejmowania przemyśleń i wyciągania wniosków. I tym razem z zainteresowaniem więc będziemy oczekiwać odpowiedzi na pytanie, na ile wzrosła przez ostatni rok wiedza młodzieży o trzech bolesnych kartach naszych najnowszych dziejów: Zbrodni Katyńskiej, Obławie Augustowskiej

i Katastrofie Smoleńskiej. Opublikowane, zgodne z regulaminem Konkursu i wcześniejszą zapowiedzią, prace laureatów, najwyżej ocenione w jego poprzednich dziesięciu edycjach, jednoznacznie dowodzą, że wiedza uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na temat wydarzeń historycznych stanowiących przedmiot Konkursu jest coraz większa, a same prace są coraz bardziej dojrzałe. Będziemy ten cenny i pozytywny proces w dalszym ciągu uważnie obserwować.

Wiosną 1940 roku na mocy decyzji najwyższych władz Związku Sowieckiego zamordowano blisko 22 tys. polskich jeńców wojennych wziętych do niewoli po wkroczeniu Armii Czerwonej na terytorium II Rzeczypospolitej we wrześniu 1939 roku. Byli wśród nich żołnierze Wojska Polskiego, policjanci, urzędnicy, profesorowie, artyści, lekarze, prawnicy, nauczyciele, inżynierowie, księża. Stanowili oni elitę narodu, jego potencjał państwowy, obronny, intelektualny i twórczy. Ofiary mordy zostały pogrzebane w zbiorowych, bezimiennych mogiłach. Informację o odkryciu masowych grobów w Katyniu pierwsi podali Niemcy 13 kwietnia 1943 roku. Próby wyjaśnienia sprawy przez Polski Rząd na Uchodźstwie przy pomocy Międzynarodowego Czerwonego Krzyża doprowadziły do zerwania przez Kreml 25 kwietnia 1943 roku stosunków z rządem emigracyjnym. Propaganda ZSRR upowszechniała wersję o eksterminacji polskich jeńców wojennych przez hitlerowskie Niemcy, a po II wojnie światowej wraz z nią czyniły to także władze PRL. Prawda o Zbrodni Katyńskiej była ukrywana przez ponad pół wieku. Dopiero 13 kwietnia 1990 roku władze ZSRS przyznały, że zbrodni dokonało NKWD. W roku 1992 Polska otrzymała kopie dokumentów dotyczących tej zbrodni. Rosja wszczęła nawet śledztwo, które zakończono jednak w 2005 roku uznając, iż mord na polskich jeńcach nie był ludobójstwem, lecz „zwykłym” przestępstwem, które uległo przedawnieniu. W 2007 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił 13 kwietnia Dniem Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.

W 2025 roku przypada 80. rocznica wielkiej akcji pacyfikacyjnej przeprowadzonej na terenie powiatów augustowskiego, suwalskiego, sejneńskiego i sokólskiego w lipcu 1945 roku, a więc ponad dwa miesiące od zakończenia II wojny światowej, przez sowieckie (NKWD, oddziały Armii Czerwonej) i polskie komunistyczne (UB, MO, I Pułk Praski Ludowego Wojska Polskiego, PPR) formacje policyjno-wojskowe i polityczne. Zbrodnię tę nazywamy dzisiaj Obławą Augustowską. Wiedza o tragicznych wydarzeniach z lipca 1945 roku, mimo wysiłków w odkrywaniu nowych jej elementów, jest wciąż niepełna. Przede wszystkim nie jest znane miejsce spoczynku ofiar ani ich dokładna liczba. Mamy wciąż do czynienia z ukrywaniem prawdy, podobnie jak to miało miejsce przez dziesiątki lat w odniesieniu do Zbrodni Katyńskiej.

Dziesięć lat temu z mojej inicjatywy popartej przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 25 lipca 2014 roku podjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci ofiar Obławy Augustowskiej. Dziewięć lat temu w imieniu Prawa i Sprawiedliwości przedłożyłem Sejmowi RP projekt ustawy o Dniu Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej. 9 lipca 2015 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił tę ustawę ustanawiając 12 lipca Dniem Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej.

W ciągu ostatnich kilku lat pamięć o Obławie Augustowskiej utrwalana jest m.in. w postaci kolejnych tablic memorialnych (Jasna Góra w Częstochowie, Pomnik Nieznanego Żołnierza w Warszawie, kościoły w Suwałkach, Augustowie, Sejnach i Sokółce). W czerwcu 2018 roku na jednym z rond w Suwałkach, we wrześniu 2019 roku w Augustowie, a we wrześniu 2020 roku w Sokółce zostały osłonięte wymowne w swojej symbolice pomniki Ofiar Obławy Augustowskiej.

W maju 2021 roku dzięki staraniom Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, na czele ze Śp. Księdzem Prezesem Stanisławem Wysockim i wsparciu Lasów Państwowych, a w szczególności Dyrektora Regionalnej Dyrekcji LP w Białymstoku Andrzeja Józefa Nowaka i Nadleśniczego Nadleśnictwa Pomorze Piotra Nalewajka odsłoniliśmy najnowszy znak pamięci w Puszczy Augustowskiej w miejscu ostatniego tymczasowego obozu ofiar Obławy przed ich egzekucją. Wstępnie zaproponowałem, aby tę ekspresywną instalację memorialną nazywać „Ostatnim Krzykiem Obławy”. 28 marca 2023 roku odbyło się zorganizowane z mojej inicjatywy przez Związek Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej w Suwałkach sympozjum popularno-naukowe „Obława Augustowska – trudna droga do prawdy i godnej pamięci” z wykładami m.in. Prof. Jana Żaryna oraz dr Teresy Kaczorowskiej. 12 lipca 2023 roku miało miejsce odsłonięcie Muru Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej przy powstającym Domu Pamięci Obławy Augustowskiej w Augustowie. Dobiegają końca prace inwestycyjno-adaptacyjne i konserwatorskie tzw. Domu Turka w Augustowie z przeznaczeniem na przyszłe muzeum Obławy Augustowskiej wraz z wystawą stałą poświęconą jej ofiarom. Środki finansowe na ten cel w wysokości ponad 60 mln zł zostały przeznaczone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w rządzie Prawa i Sprawiedliwości.

Wysiłki na rzecz prawdy i pamięci o Obławie Augustowskiej napotykają jednak wciąż na różne przeszkody. Jedne wynikają z przyczyn obiektywnych – głównie z braku dostępu do rosyjskich i białoruskich archiwów. Niestety wciąż także mamy do czynienia z aktywnością środowiska „resortowych dzieci”, w którego interesie nie leży prawda i kultywowanie pamięci o zbrodni Obławy Augustowskiej, bo obciążają one moralnie i politycznie ich ideologicznych, a w niektórych przypadkach i biologicznych, przodków. 10 kwietnia 2025 roku będziemy obchodzić 15. rocznicę Katastrofy Smoleńskiej.

W przyjętym jednogłośnie 13 kwietnia 2010 roku Oświadczeniu Posłów i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono, że 10 kwietnia 2010 roku doszło „do największej tragedii w powojennej historii Polski”. Wiąże się ona nierozzerwalnie ze Zbrodnią Katyńską, wszak cała 96-osobowa polska delegacja państwowa na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej prof. Lechem Kaczyńskim i Jego Małżonką, ostatnim Prezydentem RP na uchodźstwie Ryszardem Kaczorowskim, przedstawicielami Parlamentu, rządu, duchowieństwa, Rodzin Katyńskich i innych stowarzyszeń, dowódcami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, szefami urzędów i instytucji państwowych oraz funkcjonariuszami Biura Ochrony Rządu i obsługą samolotu zginęła w drodze na obchody 70. rocznicy mordu katyńskiego.

Jedną z form uczczenia ofiar i bohaterów tych tragicznych wydarzeń, utrwalania ich w naszej zbiorowej pamięci, zapewnienia im trwałego miejsca w świadomości narodowej kolejnych pokoleń Polaków, poszukiwania pełnej prawdy, bez przemilczeń i zakłamań o tych bolesnych kartach naszych dziejów, a także poszukiwania inspiracji do wypełniania patriotycznego testamentu tych, którzy oddali swoje życie służbie naszej Ojczyźnie jest udział w Konkursie „By czas nie zaćmił i niepamięć”. Będę wdzięczny za nadanie temu wydarzeniu odpowiedniej rangi medialnej.

W załączniku Regulamin Konkursu.

Białystok, 16 grudnia 2024 roku

Poseł na Sejm

Rzeczypospolitej Polskiej

Jarosław Zieliński